

Dnes je světový den bezdomovectví. Už přes tisíc lidí, kteří dříve byli bez střechy nad hlavou, jej prožije v bytě

Žili společně s dětmi na ubytovnách, v azylových domech, bydleli po známých nebo dokonce skončili na ulici. Díky projektům podporovaným Ministerstvem práce a sociálních věcí získalo aktuálně nový nájemní byt přes 700 domácností, v nichž žijí i stovky dětí. Světový den bezdomovectví tak mohou oslavit v bezpečí a teple. Řada z nich dokonce pomáhá postavit se na nohy dalším. V pozici tzv. peer konzultantů asistují skrze své osobní zkušenosti ostatním.

Počty lidí v bytové nouzi v ČR jsou vysoké a dle poslední Zprávy o vyloučení z bydlení vystoupaly až na 161 000. Vedle toho jsou statisíce lidí ohroženy ztrátou bydlení, další vysokými cenami energií a žijí v tzv. [energetické chudobě](#). Projekt MPSV [Podpora sociálního bydlení](#) pomáhá 41 projektům obcí a neziskových organizací po celé ČR v ukončování bezdomovectví. Konkrétně se zaměřují na zabydlování lidí ohrožených ztrátou bydlení a zavázali se najít nový domov více než 740 domácnostem. Již se to podařilo u více než 706 domácností, v nichž žije přes 550 dětí (43 % jsou domácnosti s dětmi do 18 let) a přes 900 dospělých.

„Nejde jen o čísla. Za osudy nových nájemníků se skrývají nelehké životní situace: 26 % nájemců zažilo domácí násilí, 30 % tvoří samoživitelky, 24 % nájemců má nějaký stupeň invalidity, 28 % navštěvuje psychologa nebo psychiatra. Dostali šanci, které si váží, se zabydlením jim pomáhají sociální pracovníci a potvrzuje se vysoká úspěšnost udržení si bydlení přes 85 %,“ uvádí **Barbora Špicarová Stašková, hlavní garantka projektu Podpora sociálního bydlení na MPSV.**

Celkem 25 lidí s předchozí zkušeností s bezdomovectvím se také aktivně zapojilo do pomoci ostatním a předávají v projektech své zkušenosti dál v pozici tzv. peer konzultantů. Skrze práci s vlastním příběhem mohou osobám v těžké situaci přinést naději, inspiraci a cenné zkušenosti. Svě zkušenosti už dva roky předává i **peer konzultantka Martina z Českých Budějovic**: *„Sociální byt mi pomohl odrazit se ode dna. Prošla jsem si vším, žila jsem po rozvodu s dětmi asi 13 let v azylových domech, ubytovnách, skončila jsem i 3 měsíce na ulici, děti v Klokánku a kojeneckém ústavu. Nevěděla jsem kam jít pro pomoc. Nikdo nechtěl matku samoživitelku se třemi dětmi. Ať si prý nejprve najdu chlapa a pak jdu do pronájmu. Zachránil mě až byt z projektu neziskovky Mezi proudy,“* vzpomíná peer konzultantka.

V sociálním bytě žila téměř 3 roky, pak se rozhodla odstěhovat a už rok bydlí v bytě, který našla na trhu. Platí nájem, děti chodí do školy. Pracuje a pomáhá dalším klientům sociálního bydlení. Dodává jim odvalu a podporuje je, aby neztratili důvěru v ostatní lidi. *„Pomohli mně a jsem ráda, že můžu pomoci jako peerka dál já. Setkávala jsem se s klienty nejdřív u nich v bytě, ale pak mi došlo, že je tím podporuju v tom, aby se schovávali před světem, jako jsem to měla já. Začala jsem je brát ven, na kafe, do muzea, prostě mezi lidi. Často přemýšlím, jestli bych tak dlouho byla bez domova, kdybych i já měla na začátku na koho se obrátit,“* dodává peerka Martina.

Lidem v bytové nouzi by měl pomoci i připravený zákon o podpoře bydlení, který projednává Poslanecká sněmovna. Zákon přináší kontaktní místa pro bydlení na všech obcích s rozšířenou působností a podporu při zabydlení skrz asistenci v bydlení. Využívat bude jak byty obcí, tak soukromníků, kterým za to poskytne garance. Zákon o podpoře bydlení podporuje dle aktuálního [výzkumu veřejného mínění](#) ppm factum 86 % veřejnosti (napříč voliči všech stran), a to i za cenu zvýšených výdajů státu (70 % veřejnosti).

„Zákon o podpoře bydlení rozhodně nevyřeší všechny problémy dostupnosti bydlení, to musí mix různých opatření, v čele s výstavbou. Využívá ale všechny nástroje pro pomoc lidem v bytové nouzi, které jsme ověřili díky již 70 projektům v praxi. Ze 706 nově zabydlených bytů je 55 % od soukromníků, což dokazuje, že zprostředkování a garance otvírají dveře sociálně potřebným i na běžném trhu, a to bez obchodníků s chudobou. Spolu s odbornou asistencí v bydlení a kontaktními místy pro bydlení po celé ČR bude zákon jedním z významných dílů mixu pro nastartování dostupnosti bydlení,“ dodává Barbora Špicarová Stašková z MPSV.

Informace k tomu, co zákon o podpoře bydlení přináší, projekt MPSV nově umístil přehledně na jedno místo: www.socialnibydeni.mpsv.cz/mitdomov. Na webu i [facebooku](#) projektu Podpora sociálního bydlení budou postupně publikovány i příběhy lidí ze sociálních bytů a další novinky z dané oblasti.

Doplňující informace k 70 realizovaným projektům

Na úspěch předchozích 30 projektů navázaly v druhé půlce roku 2022 dvě nové výzvy OPZ+ č. 007 a č. 101. Potvrdily velký zájem o podporu sociálního bydlení: během několika měsíců od vyhlášení se zapojilo celkem 41 projektů obcí (16) a neziskových organizací (25). Další 9 se věnuje převážně podpoře osob přicházejících z válkou zasažené Ukrajiny.

Koncem roku 2022 úspěšně ukončilo svou činnost 13 projektů v rámci výzvy č. 108 OPZ. Projekty díky přístupu Housing First pomohly získat střechu nad hlavou jednotlivcům a rodinám bez domova. Zabydleno bylo celkem 280 domácností, v nichž žije 730 osob, z toho 330 dětí. Bydlení si po jednom roce od zabydlení udrželo celkem 85 % domácností, 8 % se odstěhovalo z vlastních důvodů a pouze 7 % se odstěhovalo z důvodu porušení nájemní smlouvy.

Mezi lety 2016–2020 MPSV podporovalo 16 projektů měst, městských částí i malých vesnic při zavádění sociálního bydlení. Během realizace projektů našlo domov 534 domácností. Z 437 domácností, jejichž úspěšnost bylo možné sledovat v čase (část domácností byla zabydlena až ke konci projektů), 72 domácností sociální byt opustilo (16 %), řada z nich dobrovolně. Úspěšnost v udržení si bydlení činila 84 %. Dokonce 8 let od startu projektů v nich dál stovky těchto domácností bez problému bydlí.

Více informací o MPSV podporovaných projektech na sociální bydlení najdete [zde](#).

Text o peer konzultantech a recovery koučích v sociálním bydlení najdete [zde](#).